

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Povzdiga govedoreje po Dolenjskem.

Da je živinoreja in posebno govedoreja temelj, podlaga, steber kmetijstva, to je več kakor dognano. Vodo v morje bi nosil tisti, kateri bi hotel to šele dokazovati. Za povzdigo naše domače kranjske govedoreje pričela se je razvijati posebno v poslednjih letih živahna delavnost. Deželno postavo imamo, katere cilj in konec je prosih naše govedoreje. Deželno zastopstvo, to je naš vis. dež. zbor dovoljuje v ta namen denarne podpore za nakup plemene živine. Isto dela vis. naša vlada, oziroma poljedelsko ministerstvo. Neposredno v rokah ima pa to zadevo slavna c. kr. kmetijska družba v Ljubljani. Za denar, katerega za povzdigo govedoreje visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo in visoki deželni zbor dovoljujeta, nakupovati ima slavna c. kr. kmetijska družba plemeno živino, pred vsem plemene bike ter jih potem za polovico kupne cene prodajati na javnih dražbah. Gledé tega, kacega plemena živina da se ima

nakupovati, ter v katere kraje dežele jedno, v katere drugo pleme oddajati, ima kmetijska družba neki načrt, po katerem se ravna. Po tem načrtu — kdo da ga je izdelal, to nam ni znano — oddajati se ima marogasto tirolsko ali pincgavsko pleme po Gorenjskem, sivo štajersko, muricodolsko pa po Dolenjskem in Notranjskem.

V lanskem glavnem zboru c. kr. kmetijske družbe vprašal je predstojnik kmetijske podružnice novomeške, zakaj vendar slavna kmetijska družba tako silno tiši na vpeljavo muricodolskega plemena, katero je, kar se mlečnosti in pitanja tiče, sploh na slabem glasu, in ki se le z lepimi močnimi voli ponaša. Povdarjal je dalje, da se mu odločno čudno vidi, zakaj da slavna c. kr. kmetijska družba noče vpeljati švicarskega plemena, ki je sivo kakor muricodolsko, a slovi po celem svetu zaradi posebne mlečnosti, zaradi hitrega pitanja in velikosti ter močnih svojih volov. Iz osrednega odbora se mu je odgovorilo, da je tudi za to skrbjeno, ter zagotovilo, da se bode za denar, katerega dovolita v namen nakupovanja

PODLISTEK.

Skušnjava.

Posl. P. T.
(Konec.)

Utihe. Polona sama vstopi v sobo s pisanim pernatim omelcem v roki, kakor da bi hotela prah čistiti po sobi. Bila je Polona zala devica, Irka, pri šestnajstih ali sedemnajstih letih. Imela je velike modre oči, črne lase in rudeča lica. „Mislila sem, da ste mi pozvonili“, reče in oči plaho v tla pobesi. Temna rudečica jo oblije po obrazu.

Gospa pomenljivo gleda deklico, kakor da bi jo hotela kaj prašati potem ji mirno reče: „Ne, Polona! tega ti nisi mislila. Le idi v otroško sobo in tam me počakaj. Prišla bom za teboj in ti povedala, kaj da hočem.“

Polona odide. Toda ni šla v otroško sobo, kamor jo je poslala gospa, ampak v svojo stano se je umaknila. Kolena so se ji šibila tako, da se je morala za držaj prijemati, ko je po

stopnicah hodila. Polona je namreč pospravljala po sobi tik stanovanja gospejnega in je vse slišala, kar se je o njej govorilo. Vedela je, da ni več skrita njena tatvina, prva katero je storila v svojem življenji.

„Kaj bo zdaj z menoj počela?“ jame tožiti sama pri sebi. „Gotovo me bo prijela in dala zapreti, kakor v resnici tudi zaslužim. Ljubi moj stric! mila mati moja! kako se boste morali zdaj sramovati, in to zavoljo mene. Oj, zakaj sem vendar vzela ta denar! Boljše bi bilo zame, da bi bila zdaj mrtva, da bi bila pokopana na starem pokopališču v daljni domovini. Pa saj tako se še morem rešiti. Valovi velike Labe naj me zagrnjejo. Tukaj me ne sme najti moja gospodinja. Boljša je nagla smrt, nego neizbrisljiva sramota. Šla bom in“

„Kam boš šla, Polona?“ praša prijazen glas. Deklica zakriči, tako se je prestrašila.

A gospa, ki je bila med tem natihome v sobico stopila, potegne k sebi ubogo deklico, ki je strahu vsa trepetala, prime jo za roko ter ji

plemene živine visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo ter visoki deželni zbor, tudi sivih švicarskih bikov nakupilo. Isto slišalo se je tudi iz poročila notranjskega deželnega poslanca gospoda Hinka Kavčiča v zadnjem zasedanji visokega deželnega zbora. Letos se bode nakupilo zopet za združeno subvencijo visokega c. k. poljedelskega ministerstva in visokega deželnega zbora plemene živine toda — kakor se sliši — ne švicarske, ampak marogasto tirolsko za Gorenjsko in pa sive štajerske, to je muricodolske za Dolenjsko.

Kateri vzroki slavno c. kr. kmetijsko družbo tu vodijo, oziroma od nakupa švicarske plemene živine letos odvrčajo, to nam ni znano. Prav mogoče pa je, da se to, kar se je, oziroma kar se bode letos opustilo, opusti tudi drugo leto, opusti za vse večne čase. In tukaj nastane opravičeno vprašanje: Zakaj pa to? Zakaj se vsiljuje Dolenjcem muricodolsko pleme, ki je vendar, kakor znano, še celo v svoji domovini le zaradi lepih volov na glasu, za mleko in pitje pa kar za nič? in zakaj se jim požlahtitve domačega plemena po švicarskem ne privoši? Zakaj bi morali imeti Dolenjci le lepih volov, kateri se pa niti dobro spitati ne dadó, ne pa tudi dobrih molznic?

Vprašanje povzdige govedoreje na Dolenjskem je pač prevažno, da bi se zanje ne brigali. Največa malomarnost, nebržnost, lenoba bi se nam morala očitati, ako bi se za svojo pravo korist ne potegnili zlasti sedaj, ko se nam po dolenjski železnici čisto nova boljša bodočnost tudi gledé živinoreje odpira.

Vpeljave muricodolskega plemena se moramo Dolenjci braniti in z vso silo na to delati, da dobimo švicarsko kri v deželo. In to storiti moramo

takoj zdaj, ne pa še le čez leta, še le potem, ko se bomo prepričali, da treba tudi na Dolenjskem za izrejo lepih muricodolskih volov dobrih domačih krav, — kakor so se o tem notranjski gospodari že prepričali, — katere muricodolske teleta doje. V lastni domovini je muricodolsko pleme po prvem dandanašnjem avstrijskem strokovnjaku v govedoreji, po doktorji Martinu Wilckens-u, profesorji na c. kr. visoki kmetijski šoli na Dunaji tako-le ocenjeno: Mlečnost muricodolk je majhna, njih mleko pa je dobro, sposobnost pitja je tudi majhna, za vprego je pa muricodolsko pleme prav dobro, in v veliki meri se izreja muricodolska živina le za vprego. Toraj take lastnosti ima pleme s katerim se hoče osrečiti nas Dolenjce! — Kaj piše pa Wilckens o švicarskem plemenu? To le: „Gledé mlečnosti je švicarsko pleme najboljše, bodi si z ozirom na množino kakor tudi dobroto; sposobnost pitja ni ravno posebna, vendar so voli za delo prav porabni. Švicarski bi stali, to se razumeje samo ob sebi, veliko več od muricodolskih: toda z njimi bi bilo vsaj kaj doseženo, med tem ko bomo z muricodolci čez leta tam, kjer smo danes, ako ne še na slabšem. In subvencija, bodi si državna ali pa deželna, pač nima namena po ceni plemeno živino v deželo pripravljati, ampak tako, da bode istinito koristila. Od muricodolskega plemena pa nimamo nič boljšega pričakovati kakor od dobre domače živine. Dolenjske kmetijske podružnice storile bi toraj pač svojo dolžnost, ako bi vse brez izjeme slavno c. kr. kmetijsko družbo naprosile, da bi se na Dolenjsko sivih švicarskih bikov vvažalo, ne pa muricodolskih.

z materinsko ljubeznjivostjo tako le govori: „Polona, Polona! ti si bila jako malopridna in hudobna. Pa vse še lahko popraviš, še ni prepozno. Ako si enkrat grešila, zato še ni celo življenje izgubljeno. Spreobrni se tedaj, dete moje, in z današnjim dnevom začni drugače živeti!

Polona seže po ukradene bankovce in jih vrača svoji gospej, pa govori z ihtečim glasom: „Da, gospa! hočem, ker vi ste meni tako dobri, kakor angelj božji iz nebes. Nikdar več ne bom storila nič nepoštenega. Sama ne vem, kakošna huda skušnjava me je premotila. Toda, gospa!“ pristavi žalostno, „vi boste pač zahtevali, da precej zapustim to hišo. Me li ne boste spodili?“

„Ne Polona! Vse je odpuščeno in pozabljeno, in ti ostaneš pri nas — to je, ako le hočeš ostati.“

Dekle se milo razjoka in pade k nogam svoje dobre gospodinje. „O blaga gospa!“ ji pravi, „ako ne bi bili vi prišli še o pravem času, po meni bi bilo. Zdaj bi že stala pred sodnim stolom božjim, moja duša bi bila pogubljena. Že sem bila obupala.

Zdelo se mi je, da ne morem živeti, ako izvejo moja mati in moj stric, da sem — jaz — tatica.“

Gospa vzdigne deklci glavo po koncu, milo jo pogleda ter reče: „Vstani, Polona! Saj ti je vse odpuščeno. Le tega nikar ne pozabi, da moraš od tega trenutka naprej svoje življenje poboljšati.“

Polona z vročimi solzami kesanja in hvaležnosti moči roko svoje gospe, ter jo poljubljuje in obeta resnično spreobrnjenje. Gospa pa zapusti sobico svoje služkinje in dolgo sedi v globoke misli zatopljena. „Ali sem mar res tako dobra?“ se prasha slednjič. „Saj se je bilo tudi meni dogodilo nekaj ravno tacega, kakor zdaj ubogi Poloni. Zdi se mi, kakor bi bilo to še le včeraj. Saj sem bila tudi jaz tatica, pa sem se poboljšala. Kako bi mogla trda biti do tega ubozega dekleta, ko je vendar Bog bil do mene tako milostljiv?“

Tako je celo dober sad obrodilo zlo seme skušnjave in padca. Plemenita gospa se je pač v Kristusovi šoli učila, kaj se pravi: „Ne pogublajte, da ne boste pogubljeni.“

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Na **Kranjskem** se v političnem življenju ne godé posebno važne stvari. Najbolj važna za nas Slovence je bila glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda dné 23. julija v Kamniku, več o tej skupščini govori naš dopis iz Kamnika. — Domači prepir še ni polegel in utegne še huji postati tekom tega meseca, ko bode dopolnilna volitev jednega poslanca v naš deželni zbor v gorenjskih kmetijskih občinah, kjer je sedéž pokojnega deželnega poslanca in glavarja velezaslužnega g. J. Poklukarja prost.

Na sosednem **Štajerskem** bodo v celjski okolici koncem tega meseca velike vojaške vaje, katerih se bode udeležil presv. cesar sam.

Razstavo v **Pragi** obiskalo je dosedaj jeden milijon obiskovalcev ter jo utegne do sklepa še jeden milijon ogledati. To bode baje prva razstava v Avstriji, katera ne bode imela zgube, tako trdijo vsi slovanski listi. Gostje dohajajo iz vseh slovanskih dežel; tako so bili pred kratkem Srbi v Pragi, vršili so se ob tej priliki razni govori, v katerih so pa naši liberalni Nemci našli veliko zla in kričali po časopisih, seveda mnogo po krivem.

Naš presv. **cesar** biva sedaj v Išli, kjer si išče navadno vsako leto nekoliko miru po vednem marljivem delovanju.

Umrli je nadvojvoda **Ferdinand Salvator** Toskanski dné 29. julija v Traunkirchnu.

V **Zagrebu** otvorili bodo 15. t. m. tudi svojo poljedelsko, gozdarsko in obrtno razstavo, katere obisk bode gotovo obilen; čuti je, da se Slovenci že pripravljajo na obisk za dneve 6., 7. in 8. septembra.

Med **Hrvati** in **Madjari** nastali so zopetni prepiri zaradi Reke. Povod temu je, ker se je Reka o priliki pohoda presv. cesarja po magjarskem mnenju preveč slovanska pokazala (!) in so nekateri šovinistični poslanci v Budapešti celo vlado interpelirali, ker so tudi nekateri vojaki Hrvatje klicali svojemu vladarju „živio“ in ne madjarski „eljen“.

Kaj je novega po širokem svetu?

Sv. oče Leon XIII. so nekoliko oslabei vsled velike vročine, a ni se bati nič hudega.

Srbski kralj Aleksander odišel je vendar obiskat ruskega cara in bode navzoč ob slavnosti carove srebrne poroke. Obiskal bode tudi našega cesarja in se snide s svojim očetom.

Nemški cesar obiskal je angleško kraljico v Londonu; da je bilo tam mnogo slavnosti njemu na čast, se umeje, a zapisati se nam vredno zdi, da so o tej priliki imeli na dvoru pojedino, na katerej je bilo lišpa in sicer zlatih krožnikov, svečnikov z dražimi biseri itd. v vrednosti 30 milijonov gold.!

Francosko brodovje zasidrало se je koncem julija pred Kronstadtom na Ruskem. Višji častniki bodo obiskali Petrograd, Moskvo in druga mesta: povsodi se jim priredujejo velike ovacije v znak

Potne črtice.

Piše Jakob Gregorič, iz Stopiške fare.

„Popotvanje, bratje, je naše življenje.“

Dolgo sem se pripravljaj na pot v Ameriko, ki leži, kakor se mi je pravilo, precej daleč onstran Žužemberka. Slednjič je prišel čas slovesa. Dné 23. maja t. l. jo krenemo naravnost iz gostilnice Janeza Jakšeta v Kandiji na Žužemberk. Prav žalostno se poslavljamo od ljubih svojih rojakov. Kaj bi ne žalovali! Saj ne vemo, če se še kedaj vidimo, ali nikdar več. — Ko smo dospeli v Žužemberk, odahnili smo se malo ter pokrepčali sebe in živino; potem pa smo se podali zopet na pot ob Krki po veliki cesti. Gredoč smo si ogledovali njive travnike. Strn se mi je zdela ravno tako redka, kakor pri nas in sem ter tja so se kar gola rebra kazala. Tako smo prišli dalje do Grosuplega. Med potjo so nas srečavali otroci in prosili milih darov; vedli pa so se tako lepo, da sem si mislil: „Lejte tukaj so otroci bolje podučeni, kakor po nekaterih hišah pri nas, kjer se dobodo hudobneži, ki popotnike celo zmerjajo.“ Ob 6. uri zvečer smo prišli

v Ljubljano, kjer smo morali prenočiti, kajti bili smo vsi vtrujeni. Po večerji si ogledamo Ljubljano in potem se podamo k počitku. Zjutraj zgodaj v praznik sv. Trojice začeli so zvonovi peti in nas zdramili iz sladkega spanja. V cerkvi sv. Jakoba se pokrepčamo za daljno pot z kruhom večne Besede. Zahvalimo se Bogu za vse milosti, ki nam jih je skazal v domovini, ter ga prosimo, naj ne odtegne od nas na tujim mogočne svoje roke.

Potem smo se peljali po železni cesti dalje in dalje dol do Egra. Med potjo sem videl mnogo hribov z debelim snegom pokritih. Sadno drevje je stalo v najlepšem cvetju. Hrušek in jabolk kaže obilo, če jih slana ne pomori; tudi strni so prav lepe po ravnem polji, sem ter tja so ene poleg le od prevelike zrasti, in hmelj se ovija po kolih. Hribje so zarašeni s smrekami, ki pa niso tako lepe kakor po Dolenjskem, ampak drobne in slabe; mislim, da zato, ker so hribje skaloviti in strmi, da je groza; visoki pa so tako, da do vrha še dogledati nisem mogel; in strašanske pečine so prečudno zložene ena na drugo, da se človek boji, da se bo zdaj zdaj celi hrib razrušil. Prepihali smo bili reko Donavo, videli mnogo lepih

dobrega sporazumljenja med Francijo in Rusijo. Politiki trdijo, da je to odgovor na zvezo med Nemčijo, Avstrijo in Italijo in ob enem na obisk nemškega cesarja v Londonu.

Colninski boj med **Avstrijo, Srbijo in Rumunijo** se je polegel, ker so vse države malo odjenjale. Bil je vsem v izgubo.

V **Aziji** v Mekki, v mestu kjer je grob mohamedanskega preroka Mohameda, katerega vsako leto obišče na tisoče in tisoče mohamedancev, razsaja kolera, ter grozno mori ljudi, na dan umre po več sto ljudi

Piše se nam:

Iz Šent-Jernej. „Čujte, ker ne veste ne ure ne dneva svoje smrti“, mislil sem si, ko smo 22. julija t. l. nesli v prelepem sprevedu k večnemu počitku blago gospo Marijo Sajé, soprogo nadučitelja v Šent-Jernej, na novo pokopališče.

Blaga rajna bila je rojena v Kropi na Gorenjskem, leta 1835 dné 7. septembra. Ko se je bila omožila, največje veselje jej je bilo pečati se kolikor so jej gospodinjski opravki dopuščali, s šolsko mladino. Pripravljala je cepilni vosek, kadar so otroci požlahtnjevali drevesa, pomagala saditi dečkom, in poučevala deklice v ročnih delih. Imela je usmiljeno srce do revnih in nesrečnih in nerada je pustila popotnika brez daru od hiše. Da-si je imela mnogo britkih ur, mnogo težav na svetu, trpela je vsikdar in nikoli pritoževala se. Bolehala ni dolgo. Opravljala je svoja gospodinjska dela z nekako posebno vnetostjo in želela vse v red spraviti, kakor bi bila slutila, da so ji ure štete.

mest z velikimi fabrikami in prišli do Egra, ki leži blizu meje našega in nemškega cesarstva. Dné 26. maja ob 11. uri dopoldne si kupimo v Egru karte do Hamburga. Zdaj smo popolnoma na tujem svetu; nas nikdo ne pozna in mi nikogar ne.

Mnogo lepih mostov, prav čudno postavljenih sem videl, skozi katere gre železna cesta, toda kaj vsi lepi kraji, ko mi je srce žalostno, ker sem moral dom zapustiti in podati se v neznan svet. Pa kaj bom tožil svojo žalost; saj vsak ve, kako težavno je ločiti se od svojih ljubih prijateljev.

Tod po nemškem je vse dokaj po ceni; zlasti pivo je mnogo ceneje kot ravno pri nas. V Magdeburgu se vidi toliko lepega, da ni mogoče popisati. Posebno lep je kolodvor, ki spravi lahko pod streho vse železniško vozovje. V okolici je veselje videti poljske prideljke, kakoršnih se pri nas ne vidi. Posebno bogata bo ržena žetev, ker je prav velika pa vsa v vrsti kot bi jo iz modla potegnil. Dala bi posebno lepo škopo za strehe. Skoda, da vse z mašinami mlatijo in zdrobe slamo.

(Dalje prihodnjč.)

skaj delo z nekako posebno vnetostjo in želela vse v red spraviti, kakor bi bila slutila, da so ji ure štete.

V nedeljo dné 19. julija t. l. jo je zelo noga bolela. V pondeljek bila je še vesela in vsa dela opravljala sama. Ob pol 12. uri šla je k nekim prijateljicam, ki so strahoma opazile, da je kaj oslabela, in zares, med potjo domov gredé jo zadene mrtvoud. Ko jo domov pripeljajo, podele ji takoj g. župnik zakrament sv. poslednega olja in čez kako četrt ure izdihnila je blago dušo. Kako so rajno spoštovali domačini in tujci, kazal je prelepi spreved na sv. Marije Magdalene dan.

Naj prejme za vso skrb, ljubezen, trpljenje milo, V nebesih od Boga večno plačilo.

Iz Adlešič. [Belo Kranjsko, dné 24. malega srpana.] Prosim te, dragi Dolenjski list, sprejmi nekoliko vrstic od našega kraja. Dné 12. t. m. smo imeli krasen dan namreč: Bilo je nad 40 otrok pri svetem obhajilu. Oh, kako je človeku srce igralo, gledajoč lepo belo, oblečene deklice z okrašenimi glavicami in z šopki cvetlic v rokah. Cvetlice so krasile tudi klobuke in roke fantičev, ko so jih prečastiti gospod župnik v procesiji vodili od župnega stanovanja proti cerkvi. Marsikateri materi, marsikateremu očetu so rosile solze zvesto lice, ko so se bližali njih otroci najsvetejšemu, prvokrat v svojem življenju. Prekrasen, lep govor, ki so ga imeli prečastiti gospod župnik pred sv. obhajilom, moral je ganiti človeka, ako bi imel tudi kamenito srce. Po sv. maši so se deklice in dečki povrnili z gospodom župnikom v procesiji pred župno stanovanje, kjer so se jim razdelile podobice v spomin prvega svetega obhajila. — Da pa še o vremenu kaj povem, poročam vam, da je sedaj jako ugodno, in da se nadejamo tako nekako srednje letine.

Iz Kamnika 24. julija. — Tacega dneva pa še nismo imeli Kameničani, kakoršen je bil včeraj! Takega slavlja pa še ni videl Kamenik! Ta glas je šel včeraj od ust do ust.

Pa kaj je vendar bilo? — Imenitna reč; za nas Slovence jako imenitna reč. V našem mestu se je zbrala občna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda, ki ima prelepi namen našemu narodu posebno ob nemških in laških mejah zagotoviti šolo versko in slovensko! Kaj večega si ne moremo lahko misliti; vsaj hočemo živeti in umreti kot katoličani, vsaj nam mora biti vendar najdražji glas onega jezika, katerega smo čuli najprej iz ust mile svoje matere!

Nekaj gostov je prišlo vže poprej v mesto; večina je vendar prišla ob 9. uri z vlakom iz Ljubljane. Gospod župan kamniški, društva z zastavami in velika množica ljudstva — tako rekoč ves Kamnik — je pričakovala tuje goste. Sprejem je bil res nepričakovano ginljiv. Kamniške gospe

in gospice so kar obsipale prišle z cveticami, pripenjale jim šopke, ko so stopali v mesto, ki je bilo z narodnimi in cesarskimi zastavami okrašeno po vseh ulicah. Grom topov se je razlegal ter daleč pričal, kako slovenski Kameničani pozdravljajo radostno došle brate iz Kranjske in Štajarske, iz Koroške in Goriške, iz Istre in tržaške okolice, ki so prišli v tolicem številu kakor poprej še nikdar k takej skupščini. Pa ne smem o tem toliko govoriti, kakor bi rad, da mi dopis preveč ne narase.

Ob 10. uri je bila sv. maša v farnej cerkvi; pri kateri smo pač goreče prosili, naj vendar Vsegamogočni obvaruje našo vero in našo narodnost, ker oboje ljubimo kakor punčico svojega očesa. Ob 11. uri se je pričelo zborovanje v lepej mestnej dvorani.

Jako zanimivo bi bilo, in ob enem podučno in spodbudno, ako bi Vam to zborovanje natančno popisal; ali za Vaš mali list bi bilo žal, pač preobširno. Zato opomnim le važnije reči.

Sporočilo g. tajnika Žlogarja nam je pokazalo jasno in veselo lice stanja družbe sv. Cirila in Metoda. Veselo lice, pravim, ker nam je pokazal, da družba bolj in bolj rase ter pridobiva podpore v vedno širših krogih; prejemki zadnjega leta so bili mnogo večji kakor poprej. Prepričali smo se pa tudi iz imenovanega poročila, koliko je družba storila v Gorici, Trstu, Celju, na Koroškem v denarju in s knjigami — pa tudi koliko je še potreba storiti, da nam nadati Nemec in požrešni Lah ne odtujita naših otrok. Naša sosedstva sta velika, močna, nas je malo; tembolj moramo napeti vse moči, da ohranimo veri in narodu to, kar še imamo.

Posebno veselo je, da so se jele zadnji čas tako gibati v prosep našega društva slovenske ženske. Napravile so svoje podružnice v Trstu, Gorici, Litiji in zadnji čas tudi v šempeterskej fari v Ljubljani, ki vse donasajo družbi najlepših dohodkov. Bog jim daj vrlih posnemalk povsem Slovenskem!

Kot opravitelji glavne družbe so bili sploh izvoljeni prejšnji gospodje, ki so vže do sedaj delali res požrtovalno — izvrstno.

Skupni obed je bil v krasnej dvorani gospoda Fišerja. Vdeležilo se ga je nekako 150 oseb. Tu kjer je sedel duhoven zraven neduhovna, Kranjec zraven Korošca, Štajerca, Goričana, Tržačana, Istrana; kmet zraven gospoda, tu pravim se je razvila ona živahnost, ki človeka kar navduši z zavestjo: vsi smo enega rodu, vsi smo katoliški Slovenci, vsi imamo eden in isti namen.

Najprej je napil med največim navdušenjem predsednik družbe g. prof. Zupan, presvitlemu cesarju. Potem je sledila napitnica napitnici, v katerih se je sploh izražala srčna želja, naj se

vendar ohrani med nami, naj se povrne med nas tako potrebna edinost, ker le v edinosti je moč.

Iz srca smo pritrjevali tej želji, tako lepim besedam. Toda mislili smo si: bodite vsi taki kakor se kažete danes, pa smo edini. Bodite res verni katoličani, spoštujte vsi v besedi in djanju zlasti tudi v časopisih vero svojih očetov in pa stan, ki jo uči, bodite res vsi nesebični Slovenci — in edinost je tu — ona prekrasna edinost, ki dela, da je narod nezmagljiv. — Narodnjak, domoljub, rodoljub je le tisti, ki res ljubi narod, ki torej skrbi za vse, kar zamore resnično osrečiti, ki skrbi torej tudi za edinost, kedor seje razdor, ni prijatelj, ampak nasprotnik našega naroda, naj ima tudi samo med na jeziku.

Po obedu smo si ogledali še prekrasni gorski Kamenik; razvedrovali se na vrtu g. Fišerja, kjer so nas zabavali, kakor prej pri obedu, gg. pevci društva „Lira“ z izbornim petjem ter meščanska kameniška godba.

Malo pred deveto uro smo se podali proti kolodvoru navdušeno zopet spremljani od kameniškega meščanstva. Kameničanom pa tudi vsem drugim, ki so se vdeležili tega res narodnega shoda, ostane ta dan nepozabljiv.

Dodam le še srčno željo, naj se bolj in bolj razvija društvo sv. Cirila in Metoda, naj ga ne bode nobenega količkaj premožnega Slovenca, ki ne bi bil član te prekoristne in naravnost potrebne družbe. Delajte za to ob gotovih prilikah slovenski listi — zlasti tudi ve „Dolenjske Novice!“

Na Savi ob južni železnici. — Dne 13. julija imeli smo pri nas sv. birmo. Prevzvišeni knezoškof so se pripeljali iz Hotiča na Savo 13. julija okrog 6. ure popoldne. Sprejeli smo jih v vasi Sava pri kapelici Matere Božje po svojih skromnih močeh dostojno. Otrok je bilo birmanih 139, lepo število jih je bilo iz Poljske. Prevzvišeni so bili z vsem zadovoljni, popoldne podali so se na Sv. Goro in od tam po težavni poti v Št. Lampert. Ginjenega srca smo se ločili od milostivega višjega pastirja.

Kleveland iz Severne Amerike, dne 3. marcija 1891. — Že davno ni bilo kaj novega v „Dol. Nov.“ iz Amerike, toraj vam poročamo kaj se je godilo 3. marcija ob 8. uri zvečer; nič kaj slabega, ampak smešnega. Slišimo praviti, da je doma na Kranjskem debel sneg, tukaj ga je pa prav malo, ravno danes ga je padlo za eno veselje, toraj je vsak vesel, da se malo z snegom poigra, samo ena kranjska žena ga je bila nejevolna namreč: Marija Čerček. Naletela je na to igro, ko so se mladenči z snegom igrali in eden zmed teh mladenčev je vrgel njej eno sneženo kroglo v hrbet, in to jo je tako razžalilo, da je hotela tega mladenča v zapor pripraviti, in ker ni bila uslišana je hotela vso policijsko

gospodo skupaj sklicati, ali kaj si hoče taka neolikhana beda pomagati, ki ne razumi drugzega, kakor ja, ja, ja.

Mladeneč se pa temu le posmehuje in ž njo šale uganja, ker uboge kmetice bile bi radi gospice, pa so tako bedaste, da se jim stara naša šega, se s sneženo kepo pošaliti, tako zameri.

Domače vesti.

(Umrli) je v petek zvečer ob pol 9. uri tukajšnji odvetnik in posestnik gosp. dr. Janez Škedl v 74 letu svoje starosti. Pokojnik narodil se je v Šent-Rupertu, kjer ima še dandanes svoje posestvo in sorodnike. Bil je tudi deželni poslanec kranjskega deželnega zbora in sicer prva leta, ko so se otvorili deželni zbori. Ni bil sicer narodnjak ali kjuboval ni našim zahtevam, zato je bil zaradi njegove prijaznosti do vsacega tudi obče priljubljen. Pogreb je bil krasen, udeležila se ga je vsa gospoda, in veliko prebivalstva iz mesta in tudi iz okolice. Bog mu daj večni mir!

(Novomeško gasilno društvo) obhajalo bode dné 15. avgusta 15 letnico svojega obstanka, s sodelovanjem „Dol. Sokola“. Spored: zjutraj velika vaja. Popoldne izlet z godbo na čelu v Žunhovo hosto, kjer bode prosta zabava, s telovadbo „Dol. Sokola“, godbo, petjem in raznim drugim razveseljevanjem.

(Prodaja kmetijskih strojev.) Kmetijska podružnica v Novem Mestu bode prodajala v torek dné 25. avgusta t. l. to je na semenjski dan opoldne pred hišo g. Fr. Kastelica na glavnem trgu potom dražbe sledeče kmetijske stroje: nov trijer (stroj za čiščenje žita,) nov stroj za robkanje turščice, brabantka brana, plug osipač in star navaden železni plug. — Opozarjamo kmetovalce na to ugodno priliko kupa dobrih kmetijskih strojev.

(Nova cesta) pod kapiteljskim marofom je skoro do cela izgotovljena in bodo prihodnji teden že po njej vozili. Ta cesta bo kaj lepa, ravna in kar je glavna reč, celo nekaj krajša od stare strme ceste. — Tudi zid ob pokopališču je ves prenovljen in s kamnitimi ploščami pokrit.

(Strela je udarila) dné 30. julija ob pol 5. uri zjutraj v hišo posestnika Jožefa Rifeljna na Golušniku pri Zdinji Vasi; streha je začela goreti, pa so vendar kmalo pogasili, da ni večje škode zaznamovati.

(Iz Polšnika pri Litiji) se nam piše: Dné 29. junija imeli smo pri nas občinsko volitev, pri kateri so bili izvoljeni: Anton Zaverl iz Velike Gobe, enoglasno že drugič županom, Jože Višnikar, Jože Borišek, Martin Dolinšek, Franc Dolinšek, Andrej Vidmar in Janez Renko, svetovalcem, vsi vrli narodnjaki. — Go-

spod Matija Gril, okrajni glavar litjski je bil za zasluge za našo občino soglasno imenovan častnim članom. — Lansko leto zapustil nas je jako priljubljeni gospod župnik Andrej Petek, kateri je tu služboval skozi 19 let ter bil tudi več let v občinskem odboru in je imel vedno blagor in napredek občine na srcu. — Letina kaže pri nas srednje, žita bo malo in tudi sadja ne obilo, le hrusek bo nekoliko. Trta kaže sedaj precej lepo.

(V Krškem) je tudi letos, kakor do sedaj nekaj let sem, topičarsko streljanje. Dné 13. julija našel je na polju pastir kroglo, ter z isto tako neprevidno ravnal, da se je razpočila ter ga ranila. Dné 18. julija bilo je veliko streljanje, pri kojem so h krati dve divizije t. j. 24 topov streljale, bili so pri streljanji navzoči tudi ptuji častniki, streljanje se je prav dobro oponeslo.

(Za dobroto,) da si je dal od revne in stiskane udove za spomladi posojene 3 gld. in pol avstr. vedra vina v jeseni 1890 vrniti tri avstr. vedra dobrega mošta, bil je dne 23. julija pri c. kr. okrožnemu sodišču v Novem Mestu obsojen Janez Špolar na deset dni ostrega zapora z dvema postoma in na pet goldinarjev globe. — Prav mu je „namoštniku“!

(Velike orožne vaje) bodo letos ter imajo v ta namen rezervisti našega polka iti k tem vajam za 20 dni. Velike vaje bodo v Celji, katerih se bode udeležilo baje 30.000 mož in naš presvitli cesar sam; nemški cesar ne pride v Celje, o čemur se je že veliko pisalo.

(Na sv. Višarje) prišlo je z posebnem romarskem vlakom dné 18. julija nad 2000 romarjev iz raznih krajev, največ pa iz Štajerskega in Dolenjskega. Zarád preobite teže pohabila se je na postaji Dovje mašina, ter povzročila nad 4 ure zamude. Pri jako obilnem številu bil je red izvrstet, vreme do malega ugodno. Prečastiti gospod dekan Žabniški oskrbeli so vsim romarjem, da opravijo njihove duševne dela. V nedeljo dné 19. julija darovala se je velika sv. maša za romarje, s pridigo o zgodovini te na jako daleč okoli sloveče božje poti. Po litanijah bil je sprevod, z baderjem, petjem, molitvijo in zvonjenjem. Pri križu bil je še blagoslov romarjev in poslov, med katerimi ga ni bilo romarja brez meglajočih solza v očeh, in že so se podali iz 2000 metrov visoke gore proti Trbižu od koder jih odpelje na razne kraje, še tam čakajoč posebni vlak. Vsakemu udeležencu bo ta jako slovesna božja pot ostala v večnem spominu. — Prihodnji in zadnji letošnji posebni vlak po znižani ceni peljal bo dné 5. septembra t. l. zopet na sv. Višarje.

(Drugi in zadnji posebni brzovlak v Prago) povodom velikanske razstave, učiteljskega shoda itd. odide iz Ljubljane oziroma iz Zagreba v ponedeljek dné 3. avgusta t. l. Cene

so skoro na polovico znižane, listki veljavni 30 dni z petkratnim izstopom, sicer vse enake pogoje kakor 26. junija t. l. Iz Videma odhaja vlak, kakor iz Ljubljane ob 5. uri 38 min. pop.; cena do Prage in nazaj: I. raz. 35 gld. 50 kr.; II. raz. 25 gld. 80 kr.; III. raz. 16 gld. 10 kr. Ker se jako ugodna prilika ponavljala več ne bo, za obrtnike videti mnogo vsakoršnih umetnih naredb, strojev itd. za trgovce, da si ogledajo različno blago in zvedo naslove tovarn in tvrdk, da dobivajo dobro blago iz prve roke, ne od prekupovalcev, in več drugih za vsak spol koristnih stvari, vabi se v obilno udeležbo. — Vozni listki za ta poseben vlak dobivajo se v Ljubljani pri aranžerju g. J. Paulinu potovalna pisarna; v Novem Mestu pri g. T. Salloker-ju trgovcu.

Listnica uredništva.

Dopisniku iz Č. — Glavno je, da ste resnico pisali; ime ostane tajno, le brez skrbi bodite. — Gosp. F. J. v B. — V tej obliki tudi za plačilo ne tiskamo. Dopisniku iz Štange priobčimo prihodnjic.

ZAHVALA.

Za milo sočutje o nagli smrti naše drage nepozabljive soproge, oziroma matere in sestre, gospe

Marije Sajè roj. Krt,

soproge šol. voditelja v Št. Jerneji,

izrekamo sorodnikom, prijateljem, znancem, čast. duhovščini, gg. učiteljem, vrlim pevcem, darovateljem vencev, posebno vsem Št. Jarjejskim faranom za skazano sočutje i prelepi spreved na pokopališče najtoplejšo zahvalo.

V Št. Jarneji, dne 22. julija 1891.

Žalujoči ostali.

Naznanilo.

Vsled pogostega popraševanja po tistih paragrafih

„pravila za pisavo“,

dali smo jih natisniti v spomin nekdanjim učencem. Toda plačali jih bodete vi sami, saj 25 bornih novč. za 22 paragrafov ni taka težava, to zmore menda vsakdo.

P. Ladislav.

Služba cerkvenika in organista

je oddati na Savi na južni železnici Služba nese okoli 300 gid. na leto in prosto stanovanje z vrtilcem, prosijo naj za to službo oženjeni brez ali z malo družino ter da imajo zmožnost tudi poučevati v branji, pisanji in računstvu. Več o tem pové gospod župnik **Martin Molek**, na Savi ob južni železnici.

Dobra molžna krava,

velika, lepa, 8 let stara in klavir se proda. Vprašanja naj se pošiljajo **Fr. Weidlichu** na Dvoru pri Žužemberku.

Klavir, za silo še za rabo, se dobi za 8 gld. pri organistu v Soteski. (158—1)

Štev. 2344.

Prostovoljna prodaja.

V torek 11. dan avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne bode pri c. kr. okrajnem sodišči v Žužemberku prostovoljna dražba posestva hiš. št. 3, na Cvilbu pri Žužemberku, prej last pokojaega Frana Puceljna, po dom. Stumfca. Domovanje je koncem Žužemberka proti Trebnjem na okrajni cesti, jeden streljaj od farne cerkve. Poslopje je dobro zidano s slamo krito, ima v pritličju brame in živinski hlev nad temi pa tri sobe, jedilno shrambo in vežo. Zraven hiše je pód s senico, na njivi blizu hiše pa kozolec Razun tega je 3 orale 888⁰ dobrih njiv in travnikov. Domovje ima tudi pravico paše na trškem pašniku.

Vsklicna cena, pod katero se zemljišče ne odda, je 2711 gld., od katere je 271 gld. položiti precej, ostanek pa do Božiča tega leta. Drugi uveti pozvedé se v sodni pisarni.

Tam in takrat prodali se bodo posebej pokojni-kovi trije vinogradi v Lisci s shrambo in posodo.

Tistega dne ob 2. uri popoldne prodalo se bode iz tiste zapuščine vse hišno in poljsko orodje, vozovi, sodi, mize itd. tistemu, ki bo največ ponudil in kup precej plačal.

C. kr. okrajno sodišče Žužemberk,

(155)

29. julija 1891.

Štev. 513.

O. š. s.

Razpis dražbe.

Ponedeljek, dne 10. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne vršila se bode v Rudolfovem pri podpisanem uradu javna ustna zmanjševalna dražba zaradi oddaje stavbe novega šolskega poslopja v Šmihelu pri Rudolfovem.

Posamezna dela so proračunjena tako-le:

1. Zidarsko delo . . .	6246 gld. 95 kr.
2. kamenarsko delo . . .	708 " 37 "
3. tesarsko delo . . .	1870 " 28 "
4. mizarsko delo . . .	464 " — "
5. ključarsko delo . . .	469 " 30 "
6. kleparsko delo . . .	151 " 80 "
7. barvarsko delo . . .	85 " 36 "
8. steklarsko delo . . .	120 " 32 "
9. lončarsko delo . . .	134 " — "
10. šolska oprava . . .	217 " — "

torej vsa dela skupaj . 10467 gld. 38 kr.

Dražbeni pogoji, vsled katerih ima vsak ponujalec položiti vadij od pet odstotkov, podvzetnik pak varščino v znesku 10 odstotkov ponujene svote morejo se poizvedeti od 4. avgusta naprej do dne dražbe pri c. kr. okrajnem šolskem svetu.

Na mestu varščine v denarjih sprejel bi c. kr. okrajni šolski svet tudi drugovrstno, kakor n. pr. primerno zavarovanje na posestvo, ako bi bil ponujalec v ostalem oziru popolnega zaupanja vreden.

C. kr. okr. šolski svet Rudolfovo,

(156)

30. julija 1891.

V najem da
mlin se štirimi kolesi, stopami in žago
v Št. Rupertu, gospa

(153—1)

Zofija Skedl,

odvetnikova vdova, stanujoča v Rudolfovem.

40 vedrov belega in rudečega dobrega vina
1890 leta po 12 gld. prodá Ma-
tija Rifelj na Golušniku pri Ždinji vasi. P. Novo Mesto.

Več tisoč strešne opeke

je na prodaj

(154—1)

v vinorejski in sadjarski šoli na Grmu.

Več hektolitrov dobre slivovke

se prodá več vknp ali pa tudi na drobno, liter po
70 kr. v grajščini Kot pri Mirni. [148—2]

V mojo prodajalnico z mešanim blagom sprej-
mem takoj

 učenca,

kateri je 14—15 let star in vsaj ljudsko šolo dovršil.

Kunc Avgust,

(147—1)

trgovec v Črnomlju.

V mojo prodajalnico z mešanim blagom in de-
želnimi pridelki, vzamem takoj v poduk

pridnega učenca,

kateri je vsaj 4 razrede ljudske šole dovršil, ter je
lepega in poštenega vedenja.

Tudi sprejemem proti plači

mladega dečka,

za vkladanje jajec, kar bi se tukaj navadil, kateri pa
mora znati pisati in brati. Želi se tudi, da zna ne-
koliko nemško.

Friderik Skušek,

(151—1)

trgovec v Metliki.

V Orehovcu fare Št Jernejske je na prodaj
iz proste roke pod ugodnimi pogoji

mlin na tri tečaje,

s stopami. Vode je vedno dovolj. Cena 1300 gold.

(150)

Alojzija Polčar,
Orehovec, pošta Št. Jernej.

Vino na prodaj

50 vedrov leta 1887, 40 vedrov leta 1888, 90 vedrov
leta 1890. Izvrstno, garantirano naravno vino prodá
Anton Zupančič v Stravberku, pošta Sv. Peter pri
Novem Mestu vsak letnik skupno. (140—2)

Hiša v najem.

S 1. oktobrom se odda hiša na koncu Kandije,
10 minut od Novega Mesta št. 46. Hiša obstoji iz
ene večje in ene manjše sobe, kuhinje in kleti. Več
se izve ravno tam. (148—1)

Odgovorni urednik, izdajatelj in založnik J. Krajec.

Prava galica ali kupreni vitrijol,
za škropljenje trt, tudi cement
in gorenjski gips se dobi po nizki
ceni pri

Adolf Pauser-ju

(108—6)

Novomesto.

Mežnar (cerkvenik)

sem bil v veliki fari skozi 7 let, spoštovan od duhov-
ščine, učiteljev in ljudstva, sem tudi zmožen orgljanja,
29 let star in vojaščine prost; se uljudno obračam do
čast. duhovščine za kako mesto cerkvenega oskrbnika.

Friderik Mohar,

(149—1)

Sv. Križ pri Litiji.

Na prodaj

(137—2)

je lepo posestvo v Podborštu pri Mirni Peči, obsto-
ječe: hiša št. 9, v dobrem stanu z opeko krita, ima
pet sob, tri kleti, kaščo in mesnico, pri hiši je hlev
za živino, svinjak, pôd, kozolec, lep sadni vrt. Pri-
pravna je hiša za gostilnico, mesarijo in tudi za us-
narja, ker tik hiše voda teče; pri posestvu je njiv za
50 mernikov posetve, pet travnikov in del hoste.
Cena 5250 gld. Proda se iz proste roke.

 V Bajnofu pri Novem Mestu

je

(180—3)

izvrstno staro vino,

kakor tudi prav stara črnina ter dobro novo vino,
v vsaki množini in prav po nizki ceni na prodaj.

Na prodaj

je hiša na glavnem trgu v Novem Mestu v prav do-
brem stanu, s šestimi sobami, prostornim dvoriščem ve-
likim magazinom in vrtom, pripravna za vsako kup-
čijo, posebno še za usnarijo se takoj pod pogodnimi
pogoji iz proste roke prodá. Pri hiši je tudi 12 ora-
lov njiv, katere se s hišo vred. ali pa posebej prodado.
Več se izve pri vredništvu „Dol. Nov.“ in pri g. Fr.
Kastelcu v Kandiji. (138—2)

ZBIRKA

domačih zdravil,

kakor jih rabi

slovenski narod. (139—2)

S poljudnim opisom

človeškega telesa.

Drugi natis.

Dobiti je v Celji pri založniku Drag. Hribar-ju
Cena 40 kr., s pošto 45 kr. — Na prodaj je
tudi v „Katoliški bukvarni“, J. Giontini-ju in M.
Gerber-ju v Ljubljani.

— Prekupi dobiijo popust. —

Novomesto. — Natisnil J. Krajec.